

Vlaams
Parlement

vergadering **C163**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 9 maart 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over diensten door VRT-medewerkers aan concurrentiële mediabedrijven – 1386 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het 'Time Machine Project' – 1301 (2016-2017)	5
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een eventuele overeenkomst met het oog op het voortbestaan van het kunstenfestival van Watou – 1315 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Regiodecreet – 1423 (2016-2017)	8
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het actieplan 'Traject voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid' – 1422 (2016-2017)	17
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van Bel'J – 1380 (2016-2017)	21
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vrijwillige burgerdienst voor jongeren – 1421 (2016-2017)	24

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over diensten door VRT-medewerkers aan concurrentiële mediabedrijven – 1386 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, er bestaan binnen de VRT voor medewerkers van de nieuwsdienst regels over het verzorgen van bijvoorbeeld activiteiten van derden en het verlenen van diensten aan derden. Zo had ik gisteren nog een debatje waar Johny Vansevenant moderator bij was. Ik heb het over debatten leiden, interviews afnemen op studiedagen en adviezen verlenen aan andere organisaties waaronder mogelijke concurrenten van de VRT. Ik probeer mijn vraag algemeen te houden, het gaat niet over één dossier 'as such'.

De VRT werkt in een concurrentiële omgeving, zodat er toch voorzichtig moet worden omgesprongen met dergelijke externe opdrachten. Ik meen mij te herinneren dat er voor externe opdrachten een regeling was waarbij aan de hoofdredacteur toestemming moest worden gevraagd vooraleer men aan een dergelijke opdracht begon. Ik vind hierover in de commissieverslagen en dergelijke ter zake niets terug, maar het is in ieder geval al aan bod geweest.

Minister, ik vraag me af of medewerkers van de VRT ook opdrachten kunnen uitvoeren voor concurrenten van de VRT, zoals voor MEDIALAAN, SBS, Telenet en Proximus, en voor verwante bedrijven zoals productiehuizen, dus aan de sector gerelateerde bedrijven. Ik wil die vraag graag beantwoord zien voor zowel medewerkers die effectief werken op de VRT, als voor medewerkers die verlof nemen, zoals politiek verlof.

Daarom deze vragen: zijn er beperkende regels voor medewerkers van de VRT, inzonderheid van de nieuwsdienst, voor het verlenen van diensten aan of het uitvoeren van opdrachten voor concurrenten van de VRT, zoals MEDIALAAN, SBS, Telenet, Proximus, of voor productiehuizen? Zijn er de voorbije vijf jaar dergelijke diensten verleend? Zo er een dergelijke vraag komt van die bedrijven, hoe wordt daar intern over geoordeeld? Gelden de regels, zoals in de eerste vraag bedoeld, ook voor medewerkers die verlof nemen, voor elk type van verlof, ook voor politiek verlof? Vindt u dergelijke praktijken deontologisch aanvaardbaar?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De VRT hanteert beperkende regels voor het uitvoeren van opdrachten voor andere bedrijven. Deze regels zijn opgenomen in de integriteitscode. Daarnaast bevat ook het redactiestatuut specifieke regels met betrekking tot medewerkers van de nieuwsdienst.

Algemeen gesproken is het verboden voor VRT-medewerkers om opdrachten uit te voeren bij andere bedrijven tenzij hiervoor de voorafgaande toelating werd verkregen van de VRT. De VRT weigert deze cumulatietoelating als de externe opdracht schadelijk kan zijn voor het vertrouwen in de onpartijdigheid, de professionele werking en het imago van de VRT, bijvoorbeeld: een activiteit die de VRT als concurrentieel beschouwt; een journalistieke functie combineren met een politiek mandaat; een journalistieke functie combineren met eenzelfde functie bij de audiovisuele, geschreven en onlinepers. Uitzonderingen zijn vermeld in het deontologisch zakboek. Andere voorbeelden zijn: meewerken aan gastprogramma's of uitzendingen door derden voor zover de betrokkene herkenbaar is in de uitzending en bij het publiek bekend is als VRT-medewerker; een externe opdracht die de goede werking of de behoorlijke uitoefening van de VRT-opdracht

in de weg staat of die extra kosten genereert voor de VRT, bijvoorbeeld het inzetten van vervanging via uitzendarbeid.

Een externe cumulopdracht uitvoeren zonder een cumulatietoelating is een inbreuk op de integriteitscode en kan tot sancties leiden. Dat gaat van verwittiging tot ontslag. Deze regels gelden ook voor de medewerkers van de nieuwsdienst, al bevat het redactiestatuut en de deontologische code een aantal specifieke passages over deze problematiek. Ik verwijs in het bijzonder naar punten 44, 45, 107, 110 en 115 van de code. Die ga ik u niet voorlezen, wat dat is nogal extensief.

Elke aanvraag wordt op individuele basis geëvalueerd. Opdrachten bij andere Vlaamse mediabedrijven, zoals omroepen, distributeurs, productiehuisen en facilitaire bedrijven, worden niet toegelaten indien ze schadelijk zijn voor de VRT, bijvoorbeeld een opdracht die concurrentieel is ten aanzien van de VRT of die een belangenconflict met zich meebrengt.

De cumuleregels zijn deontologische regels die van toepassing blijven ook als de arbeidsovereenkomst met een medewerker geschorst is, bijvoorbeeld vanwege loopbaanonderbreking, ziekte of politiek verlof – zij het dat medewerkers met politiek verlof uiteraard voor de activiteiten die inherent verbonden zijn aan hun politiek mandaat, geen bijkomende cumuloelating moeten aanvragen.

De voorbije vijf jaar zijn er dergelijke diensten verleend. Zoals zonet aangegeven, wordt elke cumulaanvraag individueel beoordeeld. Telkens wordt het al dan niet schadelijk karakter geëvalueerd in de betrokken individuele context. De voorbije jaren hebben verschillende medewerkers van de VRT diensten verleend of opdrachten uitgevoerd voor andere Vlaamse mediabedrijven. Dat gebeurde in verschillende rollen, bijvoorbeeld als rol van panellid bij programma's van andere televisieomroepen, zoals in De Slimste Mens, of als de rol van commentator door VRT-sportjournalisten bij andere televisiezenders, zoals commentator bij voetbalwedstrijden die uitgezonden worden bij Telenet. Dat kon dus omdat de VRT daarvoor toestemming gaf, na afweging.

Hoe wordt daar intern over geoordeeld? De vraag moet worden voorgelegd bij de betrokken leidinggevende en met hem of haar besproken worden. De leidinggevende weegt daarbij af of de cumulopdracht kan worden gerealiseerd zonder dat de belangen van de VRT worden geschaad, en de werkzaamheden van de medewerker bij de openbare omroep niet in het gedrang komen. Bij twijfel kan de integriteitscoördinator worden aangesproken door zowel de leidinggevende als door de medewerker. De integriteitscoördinator formuleert daarop een advies waarvan de leidinggevende gebruik kan maken bij zijn of haar afweging.

Vind ik de praktijken deontologisch aanvaardbaar? Deze problematiek valt onder de dagelijkse werking van de VRT en is bijgevolg een verantwoordelijkheid van de gedelegeerd bestuurder. Zoals u weet, hoort het niet toe aan de minister bevoegd voor mediabeleid om zich hierover uit te spreken.

Ziedaar het algemeen kader. Ik kan me voorstellen dat er eventueel nog een schriftelijke vraag volgt over wie en welke gevallen het dan gaat. Dat zou ik een volledig normaal gevolg vinden, maar u hebt me naar het algemeen kader gevraagd, en dat geef ik u.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Vaak starten we eerst schriftelijk met dingen, en dan politiek. Maar ik wou eerst nog eens het algemene kader hebben. Ik wil ook niet meteen in een te negatieve sfeer terechtkomen.

Het ging nogal snel, en ik heb geprobeerd goed te volgen, maar ik heb toch nog een vraag over het geval dat iemand zijn loopbaan onderbreekt. U hebt even verwezen naar politiek verlof. Dat is natuurlijk de aanleiding voor mijn vraag. Ik zal niet rond de pot draaien. Maar ik wil de vraag ook niet individualiseren, omdat het praktijken zijn die meer voorkomen. Als men in politiek verlof is, dus als men een politiek mandaat opneemt, en men gaat dan iets doen voor de concurrentie, wat dat ook is, wordt in dat geval dan ook die vraag om toelating opgeschort? Dat was mij niet helemaal duidelijk. Kunt u daar nog even op antwoorden?

Los daarvan vind ik het oké dat de VRT die methode hanteert, met name met een integriteitscoördinator, met een goede code enzovoort. Het is ook een gevolg geweest van incidenten uit het verleden. Ik ben blij dat het zo gebeurt en ik hoop dat het ook zo verdergaat. Maar ik kan natuurlijk geen vraag stellen over de deontologie van politici – als die medewerkers met politiek verlof zijn, bedoel ik. Dat wordt heel erg lastig.

Ik onderschrijf dus de methode. Wilt u mij nog even het antwoord op de eerste vraag herhalen? Dan zien we verder wel.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De zinsnede in mijn antwoord is dat “medewerkers met politiek verlof uiteraard voor de activiteiten die inherent verbonden zijn aan hun politiek mandaat, geen bijkomende cumultoelating dienen aan te vragen”. We begrijpen allemaal dat de uitoefening van een parlementair of ministerieel mandaat in die zin volledig buiten de cumultoelating ligt. Dat is duidelijk. (*Opmerkingen van Bart Caron*)

De politieke activiteiten, inderdaad. De vraag die ik nu uiteraard ook zal voorleggen aan de openbare omroep, is wat ‘inherent verbonden zijn’ dan betekent. De VRT zal daar verder over moeten oordelen: hoe ver gaat ‘inherent’?

Bart Caron (Groen): Dat is de vraag, of activiteiten bij bijvoorbeeld Proximus of Telenet ... Er is misschien een verschil. Het is een moeilijke interpretatie. Proximus is een bedrijf waar de Belgische staat nog de meerderheid heeft en waar dus de Belgische regering ook bestuurders voor aanduidt in het bedrijf zelf. Dat lijkt mij nogal inherent verbonden aan dat politieke mandaat, want het is ook een politieke functie. Of misschien niet? Ik weet het niet. Bij Telenet lijkt mij dat al iets delicaat: een Amerikaans bedrijf met een Vlaamse zetel, dat distributieactiviteiten doet, maar dat ook zenders koopt. Dat lijkt mij al iets moeilijker.

Als u de informatie opvraagt over de betekenis van die welbewuste zin, kan dat een en ander helpen uitklaren. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het 'Time Machine Project' – 1301 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik wil eventjes zeggen dat ik volledig onschuldig pleit bij de vorige kwestie, maar goed.

Minister, dit is een vraag van een heel andere orde. Het is misschien ook een vreemde vraag, over de toekomst, die uiteindelijk niemand kan voorspellen. Het

gaat over het 'Time Machine Project', een ambitieus project waarmee een consortium van 70 Europese instellingen samenwerken om 2000 jaar Europese geschiedenis om te zetten in een gebruiksvriendelijk platform. Ze willen een soort virtuele voorstelling van historische steden creëren, een soort Google Street View, maar dan door de geschiedenis heen, door de eeuwen heen. Universiteiten, onderzoeksinstituten, bibliotheken en musea uit 20 landen werken intensief samen om archieven en collecties te scannen, te analyseren, te ontsluiten en beschikbaar te stellen.

Voor Vlaanderen is de Universiteit van Antwerpen op dit moment de enige partner, maar de initiatiefnemers zijn vragende partij voor meer interesse uit onze regio. In latere instantie zullen ook burgers actief kunnen bijdragen aan het project.

Het 'Time Machine Project' is gebaseerd op een 'open source policy' – zoiets als Wikipedia – met als motivatie dat het om gedeeld cultureel erfgoed gaat. De bedoeling is om over de grenzen heen een gezamenlijke geschiedenis van Europa te schrijven. De toeristische, culturele en innovatiesectoren zouden daar volgens de initiatiefnemers voordeel bij hebben.

Het project heeft een dossier ingediend om een subsidie binnen te halen als een FET Flagships-project (Future and Emerging Technologies), onderdeel van het HORIZON 2020-programma – dat is research en innovatie – van de Europese Commissie.

Minister, hoe staat u tegenover het 'Time Machine Project'? Hebt u daarover overleg met uw collega's van respectievelijk Onroerend Erfgoed, Toerisme en Onderwijs? Hoe kijkt u aan tegen de visie van het 'Time Machine Project'? Zijn dat realistische verwachtingen volgens u? Hoe ziet u de relatie tussen het 'Time Machine Project' en bestaande Vlaamse instellingen die zich bezighouden met het scannen, analyseren, ontsluiten en beschikbaar stellen van ons cultureel erfgoed, met name op het vlak van de door het project gehanteerde 'open source policy'?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Bedankt voor de vraag. Ik vind dit in elk geval een interessant project, omdat het een nieuwe dimensie geeft aan het concept 'hergebruik van digitale culturele informatie', een nieuwe dimensie waarvan we vandaag inderdaad nog niet helemaal kunnen inschatten waartoe het zal kunnen leiden. In elk geval wil ik dit concept mee verder aan bod laten komen en uitwerken in mijn visienota 'Een cultuurbeleid in het digitale tijdperk'.

Het 'Time Machine Project' past het concept 'big data' toe – wellicht voor het eerst – op historische data en informatie en komt via geavanceerde analyses tot nieuwe resultaten. In die zin is het een mooie toepassing van wetenschappelijke methodieken die met culturele data aan de slag gaan. Uiteraard zie ik ook inhoudelijk zeker de meerwaarde van het bundelen van tweeduizend jaar Europese geschiedenis door onderzoeksteams van over heel het continent samen te brengen.

Dan had u een vraag over welke contacten er zijn met de ministers van Onroerend Erfgoed, Toerisme en Onderwijs. Ik heb hierover tot dusver geen contact gehad met mijn collega's, omdat ik zelf geen financiële inbreng in dit project gedaan heb. Horizon 2020 is immers een Europees programma, waarvan het contactpunt in Vlaanderen door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek opgenomen wordt. Het gegeven dat digitale erfgoeddata als grondstof voor innovatieve en wetenschappelijke doeleinden aangewend worden, is daarbij zeker een boeiende evolutie.

Zoals u weet, wordt er in de Vlaamse cultureelerfgoedsector langzaam gewerkt aan het wegwerken van de achterstand op het vlak van het digitaliseren van documenten en objecten. Ik leg op dit ogenblik daar de prioriteit, wat niet wegneemt dat ik opensta voor een gesprek over mogelijke synergiën met mijn

collega bevoegd voor de innovatie en de wetenschap en/of de andere ministers die u in uw vraag suggereert.

Europa heeft met de jaarlijkse oproepen binnen het Horizon 2020-programma welbepaalde doelstellingen voor ogen. Die doelstellingen staan in relatie tot het verder stimuleren van innovatie en onderzoek. Ik meen dat het om realistische doelstellingen gaat en beroep me hiervoor onder meer op de opmars die technieken zoals tekst- en datamining momenteel in de cultuursector en andere sectoren maken. Zoals ik daarnet zei: het is moeilijk in te schatten waar ons dat zal leiden. Ik denk dat er eerder meer dingen zullen uitkomen dan minder. Waarschijnlijk zal het ons op nieuwe paden brengen.

Alle positieve impulsen op het vlak van digitalisering zijn vanzelfsprekend zeer welkom. Ik hoop dan ook dat dit project een meerwaarde kan bieden voor de organisaties die momenteel met digitalisering van culturele content in de brede zin bezig zijn. Zoals eerder gezegd, is de techniek van big data binnen de cultuursector nieuw, wat betekent dat een relatie tussen het 'Time Machine Project' en de cultuursector nog opgebouwd moet worden. Ik wil me zeker engageren om dit te faciliteren door de door mij gesubsidieerde cultureelerfgoedorganisaties in te lichten en aan te sporen om contact op te nemen met het Centrum voor Stads-geschiedenis van de Universiteit Antwerpen. Zij hebben immers een oproep gepubliceerd voor geïnteresseerde cultureelerfgoedorganisaties die aan dit project willen deelnemen met hun datasets.

Samenvattend denk ik dat alle erfgoedorganisaties nog fel bezig zijn met het digitaal inventariseren van hun erfgoed en dat we daar om evidente redenen de voorrang aan geven. Er zullen er een aantal zijn die daarin al verder staan en die al wat energie vrij hebben om de volgende stap te zetten en op een of andere manier aansluiting te zoeken bij het 'Time Machine Project' via de Universiteit Antwerpen. Ik zal de sector zeker zachtjes aanmoedigen om in die richting mee te kijken en mee te doen.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik noteer dat u het alleen maar een positief gegeven vindt. Er bestaat al zoiets: het 'Venice Time Machine Project', dat wel veel beperkter is in omvang. Ik stel me wel vragen bij de complexiteit van het project: het scannen en digitaliseren van 52 miljoen documenten en miljarden prenten en foto's. Ik stel me ook vragen bij de betrouwbaarheid van de informatie. In de artikelen die ik heb gelezen, staat dat we zullen moeten leren omgaan met een nieuw soort onbetrouwbaarheid omdat ook burgers informatie kunnen toevoegen die misschien historisch gezien niet altijd correct is. Dat is een beetje tweeslachtig. Ik kijk ernaar uit, maar ik zal het niet meer meemaken dat ik door mijn eigen stad kan lopen in de 16de eeuw, want het begint pas in 2021. Ik noteer dat u het een zeer positieve evolutie vindt.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We hebben natuurlijk al met een bepaald soort onbetrouwbaarheid moeten leren omgaan door bijvoorbeeld Wikipedia. Ik betrap mezelf er ook op dat we alles wat daar staat, zonder meer voor waar aannemen, terwijl we bij dingen die we goed kennen, toch merken dat ze soms onevenwichtig zijn opgebouwd. Anderzijds is de input van heel veel mensen positief. Ik kan dat alleen maar toejuichen.

Ik vrees dat we niet anders zullen kunnen dan ook hier met een bepaalde mate van onbetrouwbaarheid te leren omgaan. We zullen trouwens almaar meer op de proef worden gesteld in verband met alles wat überhaupt verschijnt. Zelfs een oud beeld op social media zetten, kan een bepaalde nieuwswaarde hebben en

behoort tot de hele thematiek van nepnieuws. We hebben deze week de nieuwe tendensen kunnen zien van wat er allemaal mogelijk is om dingen te creëren op social media of op media tout court, om zelfs live-interviews bij te spijkeren. Enerzijds slaat de schrik je dan om het hart, maar anderzijds zullen we wel manieren vinden om daar in belangrijke mate mee te leren omgaan. Ik ga ervan uit dat dit een vooruitgang is die niet kan worden gestopt en die voornamelijk positieve effecten zal hebben.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Dat zijn wijze afsluitende woorden van de minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een eventuele overeenkomst met het oog op het voortbestaan van het kunstenfestival van Watou – 1315 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Regiodecreet – 1423 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, ik spits me in mijn vraag eerder toe op Watou, maar uiteraard heeft dit ook te maken met het Regiodecreet. De heer Meremans zal meer een algemene vraag stellen over de vooruitgang van dat decreet.

Wat het kunstenfestival van Watou betreft, is mijn vraag gebaseerd op wat ik in de media half februari heb gelezen. Er zou een oplossing in de maak zijn tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincie West-Vlaanderen en de stad Poperinge om het kunstenfestival Watou te redden. Voor alle duidelijkheid wil ik ook starten met mijn waardering voor het kunstenfestival van Watou uit te drukken omdat ik ervan overtuigd ben dat zeker in die regio, zo'n kunstenfestival een meerwaarde heeft zowel voor de mensen daar om een gespreid cultuuraanbod te houden, als voor het toeristisch-recreatief aanbod.

Op 7 maart kwam er nieuwe berichtgeving in de media die wat meer in detail een mogelijke oplossing situeerde. Als ik het goed begrijp, zou de stad Poperinge zelf de subsidies verhogen tot 125.000 euro. Na het wegvallen van de Vlaamse subsidiëring in het kader van het Kunstendecreet, heeft het kunstenfestival van Watou een aanvraag ingediend bij de provincie West-Vlaanderen. De provincie is bereid om in 2017 een subsidie van 225.000 euro te geven. Uiteraard valt de culturele bevoegdheid van de provincie West-Vlaanderen weg op 1 januari 2018, en dan gebeurt er een warme overdracht van deze culturele bevoegdheden. Voor 2018 en 2019 zou, volgens de media, de Vlaamse Gemeenschap de provinciale subsidies overnemen, maar voor een bedrag van 135.000 euro elk jaar.

– Wilfried Vandaele treedt als voorzitter op.

Minister, kunt u de berichtgeving uit de diverse media bevestigen? Kunt u een toelichting geven over die subsidiebedragen, over die overgang? De provincie engageert zich nu voor dat ene jaar, en dan neemt Vlaanderen over. Past dat inderdaad in deze warme overdracht en in het Regiodecreet? Wat is de stand van zaken voor

het Regiodecreet, want volgens mijn aanvoelen is dit nog niet in het parlement aan bod geweest? Op basis waarvan kunnen deze beslissingen worden genomen?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, ik sluit aan. Watou, dorp van hoge gisting, maar dit geheel terzijde.

Het Vlaams regeerakkoord bepaalt, zoals iedereen intussen al wel weet, dat de provincies verder afgeslankt zouden worden. De persoonsgebonden bevoegdheden, waaronder cultuur, zullen verhuizen naar de lokale besturen of Vlaanderen. Vanaf 2018 moet cultuur overgeheveld zijn. Samen met de bevoegdheids-overdracht zullen ook de middelen, ongeveer 63 miljoen euro, personeelsleden en roerende en onroerende goederen overgedragen worden naar hetzij Vlaanderen, hetzij de lokale overheden.

Waar mogelijk wenste u de provinciale taken te integreren binnen specifieke sectorale decreten zoals bijvoorbeeld het Cultureelerfgoeddecreet. Voor de taken waarvoor dit niet mogelijk is, zou het zogenaamde Regiodecreet een juridisch kader moeten bieden. In het kader van dit 'nieuw' beleid wou u ook nadenken over regionale spreiding en regiospecifiek beleid. Bij de overname van de taken en bevoegdheden sprak u het voornemen uit dat u in de eerste plaats zo veel mogelijk wilde continueren en waarborgen wilde bieden.

Nu las ik op 17 februari in de Krant van West-Vlaanderen dat u blijkbaar zeer ver staat met gesprekken met het kunstenfestival van Watou, de provincie West-Vlaanderen en de stad Poperinge over het overnemen van de subsidie voor het kunstenfestival van Watou in 2018 en 2019. De provincie West-Vlaanderen zou in 2017 middelen uittrekken om het kunstenfestival te ondersteunen: bijkomende middelen die de voorgaande jaren niet gegeven werden. Het is niet ondenkbaar dat ook door andere provincies in 2017 nieuwe of andere beleidsondersteuning geboden wordt dan die die in de voorgaande jaren geboden werd.

Minister, wat is de stand van zaken van de opmaak van uw Regiodecreet? Welke stappen zijn er gezet sinds de gedachtewisseling over de afslanking van de provincies en het regionale cultuur- en jeugdbeleid van 19 januari 2017?

Zijn er andere gelijkaardige gesprekken lopende met andere organisaties in andere provincies? Hoe staat u tegenover andere organisaties die bij u zouden kunnen komen aankloppen voor subsidies op basis van hetzelfde scenario?

Voor de overname van provinciale budgetten nam u als ijkpunt de jaarrekeningen van 2014 uit het beleids- en beheerscyclustraject van de provincies. Welk effect heeft dit voor eventuele nieuwe culturele beleidsinitiatieven van de provincies voor 2017?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, ik zal eerst iets zeggen over het algemene kader en de ontwikkelingen die tot dusver doorlopen zijn in verband met de provinciale overdracht van de culturele bevoegdheden en de opmaak van het Regiodecreet.

Ik kan zeker bevestigen dat ik inderdaad met de stad Poperinge en de provincie West-Vlaanderen gesprekken heb gevoerd voor de tijdelijke ondersteuning van het kunstenfestival Watou. Om de overname van de subsidiëring van Watou te kunnen plaatsen, zou ik van de gelegenheid gebruik willen maken om u een voorlopige stand van zaken te geven van het project afslanking provincies. Sinds de gedachtewisseling die wij hierover hebben gehad enkele maanden geleden, is er ondertussen gelukkig al heel wat denkwerk en ook praktisch werk verricht en

zijn er opnieuw concrete stappen gezet richting 1 januari 2018. Het vertrekpunt kennen we allemaal en werd in dit parlement definitief goedgekeurd op 9 november 2016 en dat is het overkoepelende decreet betreffende de nieuwe taakstelling voor de provincies van mijn collega-minister Homans.

We kunnen het provinciale cultuur-en jeugdbeleid opdelen in drie deelluiken: de provinciale instellingen, het beleid, zijnde de 88 provinciale reglementen en het personeel.

Wat de instellingen betreft, zijn de werkgroepen voor de overdracht opgestart, zijn de gesprekken met de steden lopende en hebben we ondertussen ook al formele stappen op decretaal vlak gezet. Zo wordt in het zogenaamde minidecreet 3 dat straks voorligt in de commissie, een machtiging aan de Vlaamse Regering gegeven om de vzw Z33 op te richten. Daarnaast wordt ook de jeugdinstelling Hanenbos overgedragen aan de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme (ADJ).

Het tweede luik, het zogenaamde beleid van taken en bevoegdheden, bestaat uit verschillende deelaspecten. Ik zoom eerst in op de deelaspecten voor Cultuur.

Een eerste groep betreft de structurele subsidies die veelal nominatim in de provinciale begrotingen staan. Het is mijn bedoeling om die voor 2018 en 2019 over te nemen en dus ook zo in te schrijven in de Vlaamse begroting.

Een volgende groep betreft de aanvullende subsidiëring op Vlaamse decreten, zoals binnen kunsten en sociaal-cultureel werk, de zogenaamde 80/20-regeling binnen kunsten, en de 90/10-regeling binnen sociaal-cultureel werk. Voor deze organisaties is het mijn bedoeling de resterende middelen toe te voegen aan de desbetreffende enveloppes van de organisaties binnen de Vlaamse decreten.

Een laatste groep is de meest diverse, met name de projectsubsidies. Voor deze projectmatige subsidiëring zal worden gewerkt met tijdelijke reglementen, die in grote mate geïnspireerd zijn op de bestaande provinciale reglementen. Die worden momenteel ontwikkeld door een aantal werkgroepen bestaande uit personeelsleden van zowel de provincies als ons departement. De doelstelling is om deze oproepen voor het zomerreces voor te leggen aan de Vlaamse Regering. We hadden ook beloofd om het werkveld duidelijkheid te geven voor de zomer zodat zij weten waar ze aan toe zijn.

De werkgroepen die momenteel bezig zijn met de reglementen, houden bij de uitwerking hiervan ook rekening met alle aandachtspunten voor het Regiodecreet dat na het afwerken van de reglementen binnen deze groepen wordt ontwikkeld. Het is mijn betrachting om daar dit najaar een eerste keer mee naar de regering te gaan.

Dit is een tweestromenbeleid: de stroom tijdelijke reglementen voor de periode 2018-2019 en de stroom langetermijnreglementen voor het Regiodecreet. Deze manier van werken biedt de mogelijkheid om het zogenaamde decreet Regionaal Cultuurbeleid niet overhaast te ontwikkelen. Dit decreet zal immers cruciaal zijn om een aantal bestaande Vlaamse decreten te verbinden met een regionaal beleid dat vanuit Vlaanderen wordt aangestuurd.

Wat Jeugd betreft, zitten we al een stadium verder. De overdracht is kleiner en meer behapbaar en dus sneller te realiseren. De eerste teksten van een bovenlokaal decreet Jeugd liggen momenteel op mijn kabinet. De administratie schrijft aan de memorie van toelichting. Daarover zijn verschillende terugkoppelmomenten geweest met de sector. Ik wil hier binnen enkele weken een eerste keer mee naar de regering gaan. Dat betekent dat we voor Jeugd geen overgangsmatregelen zoals voor Cultuur moeten uitwerken.

Het laatste luik, de overdracht van personeelsleden, kan eveneens worden opgedeeld in twee aspecten. Enerzijds is er het personeel dat is verbonden aan een instelling. Hierbij is de overdracht duidelijk: het personeel blijft verbonden aan die instelling en wordt ofwel stadspersoneel indien er een overdracht is naar het lokale niveau, of Vlaams personeel indien er een overdracht is naar Vlaanderen. Anderzijds is er het personeel dat momenteel op de provinciale diensten van de provincies werkt, het gaat over een honderdtal mensen. Over deze laatste groep is de grootste vraag wat hun standplaats zal zijn. De secretaris-generaal van mijn administratie zal daarover binnen enkele weken een definitieve beslissing nemen.

Wat de overname van Watou betreft, heb ik u verteld over de structurele nominaties die ik in 2018 en 2019 zal overnemen, Watou is er daar een van. Vanaf 2020 zal de organiserende vzw, zoals alle andere organisaties, via het regionaal decreet middelen kunnen aanvragen. Los van het bedrag en de nominatie in de begroting van 2018 en 2019 belet een en ander niet dat er bijkomende voorwaarden zullen worden gesteld. Zoals in het Kunstendecreet zal ook van deze organisatie verwacht worden dat zij voldoet aan de voorwaarden van goed bestuur. Concreet gaat het dan onder andere over de voorwaarde inzake transparantie van de structuur, helderheid over de delegaties van het beslissingsproces enzovoort. Transparantie – en ik trap een open deur in – houdt ook in dat er een gedragenheid moet zijn van het bestuur, dat louter uit derden kan bestaan en niet uit door familiebanden verbonden personen. Deze voorwaarden zullen nog verder worden uitgeklaard vanuit onze eigen administratie en, naar ik verneem, ook vanuit de stad Poperinge.

Wat het budget betreft, zou West-Vlaanderen volgens mijn informatie voor 2017 225.000 euro uittrekken voor de ondersteuning van het kunstenfestival Watou. Vlaanderen zal in de jaren 2018 en 2019 een jaarlijkse subsidie van 135.000 euro toekennen aan het kunstenfestival Watou. Dat bedrag is gebaseerd op enerzijds de engagementen van de provincie West-Vlaanderen in het verleden en anderzijds de middelen waarin voor het initiatief is voorzien in de verevening. Met alle middelen die het kunstenfestival Watou tot nu toe had binnen het Kunstendecreet en de provinciale en stedelijke ondersteuning, kwam het uit op een begroting vanuit publieke overheden van ongeveer een half miljoen euro. Er was een duidelijke meervraag bij het Kunstendecreet om richting 650.000 euro te groeien, maar zoals u weet, is die aanvraag, om redenen die u kent, niet gehonoreerd. Het bedrag waarmee nu, met de oplossing van de stad, de provincie en de Vlaamse Gemeenschap, het toekomstperspectief van Watou wordt gecreëerd, ligt op ongeveer 335.000 euro. Dat betekent nog altijd een substantieel bedrag, maar wel de helft van wat men voor ogen had in een groeiscenario. Ik wil de stad trouwens feliciteren met haar groot financieel engagement ten aanzien van de toekomst van een voor haar belangrijk kunstenfestival.

Momenteel maakt mijn administratie een overzicht op van de subsidiëring door de provincies in 2016 en in de mate van het mogelijke ook al van het lopende jaar. 2014 ligt al enkele jaren achter ons, en de engagementen die de provincie ondersteunt heeft aangegaan, zullen zeker gewijzigd zijn. Ik zal dus de moeilijke oefening moeten maken om met de middelen die in de verevening op basis van de beleids- en beheerscyclus (BBC) 2014 zijn uitgetrokken, te zorgen voor een gecontinueerde subsidiëring in de overgangsjaren 2018 en 2019. Dat zal wellicht betekenen dat niet elk initiatief op dezelfde middelen zal kunnen rekenen. Dat kan in twee richtingen gaan: in een aantal gevallen zal het minder zijn, in een aantal gevallen kan het ook meer zijn. Ik zal er echter over waken dat de betrokken initiatieven zo snel mogelijk worden geïnformeerd over enerzijds de mogelijkheid tot het aanvragen van subsidies en anderzijds de continuïteit van de engagementen.

Momenteel zijn er geen andere gesprekken met specifieke West-Vlaamse initiatieven. Wel zijn er gesprekken met een aantal initiatieven uit andere provincies die eveneens nominatief werden ondersteund. Deze passen binnen het vooropgestelde principe om te zorgen voor een maximale continuïteit in subsidiëring, zeker voor de

zachte landing in 2018 en de pragmatische tijdelijke verlenging in 2019. Ik zal op basis van de overzichten van de structurele ondersteuning van de provincie in 2017 zorgen voor een maximale continuïteit in subsidiëring.

De ondersteuning van Watou betreft dus geen uitzondering, maar is communicatief geëxpliciteerd omdat het een iets groter zorgenkind was dan sommige andere organisaties. Die andere organisaties kunnen wat mij betreft op hun twee oren slapen omdat ik de engagementen die bestonden vanuit de provincie wil overnemen in de omstandigheden die ik zonet heb geschetst. Zo wordt bijvoorbeeld ook onderzocht hoe initiatieven zoals Buren bij Kunstenaars en Boekstart kunnen worden gecontinueerd. De perspectieven daarvoor zijn zeer goed.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord en voor de stand van zaken met betrekking tot de overheveling van de provinciale bevoegdheden Cultuur. Dat is belangrijk om het verhaal Watou beter te kunnen kaderen.

Wat Watou betreft, zijn er voor 2017 in de provincie structureel nominatimiddelen beschikbaar die worden overgenomen in 2018 en 2019. Het bedrag is gebaseerd op de engagementen uit het verleden.

Die voorafname van 135.000 euro voor 2018 en 2019 kan alleen worden uitbetaald wanneer die bijkomende voorwaarden van goed bestuur, transparantie en duidelijke samenstelling van de raad van bestuur zijn uitgeklaard.

Ik reken op u dat die voorwaarden snel duidelijk zijn en bij wijze van spreken op papier staan, zodat ook het kunstenfestival Watou daar rekening mee kan houden – er is nog tijd voor, in 2017 zijn ze verzekerd van die middelen – en dat er bij de warme overdracht een aantal rechten en plichten vervuld zijn. We moeten Watou absoluut een toekomst geven. Ik heb dat gezegd en ik wil dat gerust nog eens herhalen. Als West-Vlaamse weet ik dat dat een belangrijk festival is voor de regio, maar het minimum is dan dat de principes van goed bestuur en van een goed zakelijk beheer van de organisatie worden toegepast, zodat we in de toekomst opnieuw kunnen nadenken over eventuele groeiscenario's.

Ik begrijp wel dat dat iets is dat nu media-aandacht krijgt, maar misschien moeten we wel opletten om hier nu geen precedentes te scheppen en er geen organisaties gaan denken dat ze snel eens bij de provincies voor 2017 subsidies kunnen aanvragen, die dan nominatim worden ingeschreven en dan bij de overdracht komen. Dat zijn natuurlijk middelen waarin niet voorzien was omdat de middelen voor de overdracht duidelijk zijn. Als we dan weer allemaal kleine beetjes zullen moeten geven, dan zijn we niet goed bezig. Als ik hoor dat er in verschillende provincies ook verschillende snelheden zijn waarop er nominatim subsidies toegekend zijn, dan denk ik dat we ook daar in de toekomst aandacht voor moeten hebben.

Ik ben ook zeer blij dat er verder wordt nagedacht over Buren bij Kunstenaars en Boekstart, in West-Vlaanderen absoluut belangrijke zaken, en dat er in andere provincies wordt gekeken om die oplossingen te vinden. Daar zullen we ook nog de nodige aandacht aan besteden.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, dank voor uw omstandige uitleg. Ik kom niet meer terug op Watou; dat heeft de collega gedaan. Het is uniek. Ik ben daar ook al een paar keer geweest. We vragen namens onze partij om de bemerkingen die de collega naar voren heeft gebracht, ter harte te nemen.

Ik kan u volgen als u zegt dat u die zaken moet continueren. Dat hebben wij ook gezegd. Alleen heb ik de vrees dat men plotseling een aantal zaken naar voren zal brengen die men gaat pushen om toch te behouden, waarbij op termijn altijd het Regiodecreet dat zal moeten bepalen en waar ook de toets van de kwaliteit moet worden gemaakt. Dat vind ik essentieel. De indruk mag niet ontstaan dat wij een aantal zaken gaan continueren die nu blijkbaar ook door de provincies gesteund worden en waarbij men er zeker van is dat het broodje gebakken is. We moeten zeker en vast niet kijken naar wat de provincie naar voren schuift, maar gaan kijken naar wat kwalitatief en zakelijk in orde is. Dat moeten we allemaal in het oog gaan houden.

Ik ga erin mee als u zegt dat we die zaken moeten continueren. Dat hebben wij ook altijd gezegd en daar ben ik het mee eens. Maar zodra er een andere regeling is, moeten we het gaan bekijken. Mijn vrees is gewoon dat de provincies een aantal zaken naar voren gaan schuiven en men dan zegt: 'Dat wordt het dan.' Zo mag het niet zijn natuurlijk. Het zijn niet de provincies die gaan bepalen wat uiteindelijk moet voortbloeien of ontstaan; het zal vooral zijn wat het Regio-decreet bepaalt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, nu begrijp ik het dus. Nu begrijp ik ook dat je maar beter door de provincie kon worden gesubsidieerd de voorbije jaren. Dat is de beste levensverzekering die je kon hebben blijkbaar, beste N-VA'ers. Het is maar dat u het goed beseft. Dat is de enige werkwijze waar geen beoordeling een geen zaagblad komt en waar je kunt overleven ondanks alles. Het gaat niet alleen over Watou, want ik ben zeker dat er nog een pak zijn.

Minister, ik zou graag hebben dat er een extensieve lijst wordt gegeven aan de commissieleden in het parlement, van alle reglementen en van alle nominaties van alle provincies met de bedragen van 2014 en van 2016. 2016 is het jaar van de verevening en het jaar waarop deze politieke beslissing, naar ik mag aannemen, gebaseerd is. Ik val eigenlijk van mijn stoel. Wat is nu de meerwaarde van die nieuwe taakstelling voor de provincies, vooral voor het veld? Niets, totaal niets. We gaan een overgangsfase hebben van zeven tot acht jaar vooraleer dat leidt tot beleid. Ik praat nu over de periode zodra de Vlaamse Regering principieel beslist om de provincies de persoonsgebonden bevoegdheden af te nemen. Je kunt daarover discussiëren, maar als men dat doet, dan moet je daar snel beleid op voeren, dat moet je dat in de praktijk toepassen en moet je daar regelingen voor maken.

Minister, ik ben heel verstoord. Ik ga zeggen waarom. We hebben in deze commissie al tien keer, en ik niet alleen, gevraagd naar de stand van zaken, naar teksten van Regiodecreten, naar voorontwerpen en conceptnota's. We krijgen niets, of zeer voorzichtig wat informatie, zeer oppervlakkig. Ik lees in de kranten en ik zie op de regionale televisie dat u een belofte hebt gemaakt op basis van een Regiodecreet aan lokale actoren. Zo lees ik het toch in De Standaard en zo zie ik het toch op Focus. Maar dat is toch niet in orde, hé! Dat is geen beleid! Het komt over als een beleid 'à la tête du cliënt', daarom mijn boze reactie op Facebook. Nu hebt u het wel geobjectiveerd, u hebt een regeling voorgesteld. Maar die regeling had ten minste kunnen worden meegedeeld.

Ik vind ook dat hier op deze tafel een Regiodecreet moet liggen dat dan misschien wel overgangsfases bevat voor wat heet 'een warme sanering' – ik ben even in de landbouwtermen verzeild geraakt, omdat ik die materie ook volg – maar die toch een perspectief tekent. Er is geen perspectief. We krijgen in het najaar een decreet en ondertussen gaan we tot 2020 – formeel tot 2019, maar het is tot eind 2019 – doen alsof we in de vorige eeuw leven. Ik overdrijf het een beetje. We gaan de situatie van vijf jaar geleden continueren.

Ik kan daar niet mee leven, dat is onaanvaardbaar. Sorry, minister, ik weet niet hoe het komt, maar u weet al bijna drie jaar dat dat de bedoeling is. Uw

administratie weet dat ook allemaal heel goed. De provinciale diensten weten dat ook allemaal. En toch gaan wie hier 'à l'improviste' – want dat is het – voortdoen.

Ik wil echt dat er garanties zijn dat er geen trucs gebruikt worden, zoals door mijn collega wordt gesuggereerd, waarbij de provincies nog vlug beslissingen nemen die dan twee jaar later door de Vlaamse overheid mogen worden betaald en die – dat is wat mij het meest stoort – ontsnappen aan alle regelgeving die voor de Vlaamse gesubsidieerde organisaties wel gelden. Watou is maar een 'pars pro toto'. En dit ondanks het feit dat je door het Kunstendecreet geen subsidie kreeg, of door het Erfgoeddecreet, want er zijn er ook in de overgangsfase van het Erfgoeddecreet, zoals het Bakkerijmuseum, ook uit West-Vlaanderen. Ik moet me forceren om tegen mijn eigen West-Vlaamse winkel te argumenteren, maar ik ben zeker dat er ook in de andere provincies veel dossiers zijn. Daarom die lijsten. Er zijn mensen die niet door de beoordeling komen, niet door u opgevestigd worden. U hebt een Limburgse uitzondering gemaakt, die gemotiveerd was. Je kunt daarover discussiëren, maar dat was duidelijk. Dat is een gevolg van een politieke beslissing op Vlaams niveau van door de Vlaamse overheid gesubsidieerde organisaties. Wel, heel die regeling ontsnapt daaraan. Wat is de geloofwaardigheid eigenlijk nog van die andere decreten? Je had maar beter door de provincie kunnen worden gesteund, want dan blijf je nog een aantal jaren overleven. Je ontsnapt aan beoordelingen, aan inhoudelijke criteria.

Wat mij bijzonder opvalt, is het cryptische taalgebruik over goed bestuur en transparantie die over het specifieke dossier van Watou wordt gehanteerd. Ik begrijp het wel, ik ken het ook, ik begrijp wat er wordt bedoeld. Als we op die manier moeten handelen? Ik vind het nogal logisch dat goed bestuur voor elke door de Vlaamse overheid gesubsidieerde organisaties een criterium is.

Het feit dat het benoemd wordt, maakt mij helemaal ongerust. Zijn er daar dingen aan de hand die niet kloppen?

Los daarvan: Watou kan een toekomst hebben, maar dat moet dan het gevolg zijn van een beleidskeuze, en niet van zo'n regeling zoals nu. Daarenboven vind ik ook de piste van de provincie – dat is uw verantwoordelijkheid niet – om dit jaar uitzonderlijk 100.000 euro meer te geven ook onwaarschijnlijk. Welke momenten spelen er hier? Welke beïnvloedingslijnen zijn er hier? Hoe komt men in Vlaanderen tot dit soort ad-hocbeslissingen? Dat is onwaarschijnlijk.

Dat er een overgangsregeling komt voor 2018, zou ik nog kunnen geloven. Maar u zei mij wel in de plenaire vergadering drie weken geleden, toen ik vroeg of de provincies in het kader van het huidige Cultureelerfgoeddecreet indelingen en basiserkenningen en kwaliteitslabels mogen toekennen, dat dat niet meer mag. 'Want wij moeten dat dan overnemen. Liever niet.' En hier kan het allemaal wel?

Ik ga samenvatten: dit is geen goed bestuur. Als er nog een overgang zou zijn voor 2018, zou ik het nog begrijpen, omdat er ambtenaren en zo geïnsourceerd moeten worden en er overgangen gemaakt moeten worden. Dat zou ik nog begrijpen. Maar voor 2019 zeker niet. Organisaties hun onzekerheid wegnemen door ze twee jaar te verlengen, dat vecht met de belangen van alle andere organisaties. Ik heb het niet over dat stukje Kunstendecreet-extra's en dat stukje Erfgoeddecreet – tot daaraan toe. Het is een voorbeeld van slecht bestuur. Dit is echt niet aanvaardbaar. Het spijt mij zeer.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Dit is een heel boeiende discussie, omdat het parlement, over meerderheid en oppositie heen, mij eigenlijk vraagt om water en vuur te verzoenen. En ik slaag daar nog in ook. Ik zal u uitleggen hoe ik dat doe.

Om te beginnen is er de vrees, uitgedrukt door de heer Meremans en mevrouw Coudyser: we willen natuurlijk niet dat de provincies nu nog rap, rap een aantal zaken beginnen op te starten of nieuwe initiatieven te ondersteunen, en dan moet de Vlaamse Gemeenschap dat maar overnemen. Ik denk dat de kans daartoe veeleer beperkt is, omdat wij tot drie maand geleden, zes maand geleden, in deze commissie veeleer de omgekeerde vragen gekregen van de provincies. Wetende dat ze een aantal dingen moesten overdragen, zijn veel dingen aan het afbouwen.

Daarom hebben wij ook telkens gezegd dat we referentiejaar 2014 nemen, om te zien wat er daar, in volle provinciale kruissnelheid, aanwezig was aan ondersteuning voor Cultuur en Jeugd. Met andere woorden: we zullen zeker kijken, mocht dat het geval zijn, als er allerlei kunstmatige nieuwe projecten opduiken, hoe we ons daartegenover positioneren. Wij kijken naar wat er op het terrein bestaat in 2017, maar ons referentiejaar is 2014.

Ik heb u ook verteld hoe ik daar die afweging tussen initiatieven en bedragen die er bestaan op 31 december 2017 ten opzichte van de bedragen die we ingecalculeerd hebben, zal doen. Over het algemeen, met de kennis die we nu hebben, zal dat niet tot grote problemen leiden. Hier en daar kan dat een afweging zijn die voor een bepaalde organisatie misschien wat minder is, maar soms ook beter, omdat sommige organisaties – misschien wel een hele reeks – nu minder subsidie hebben dan in 2014.

Er bestaat geen mooi handboek om te zeggen hoe men initiatieven en organisaties verder moet overnemen en ondersteunen van het ene beleidsniveau naar het andere. Ik vind dat wij zeer oordeelkundig te werk gaan, door de oplijsting te maken. We zullen u die geven zodra we die in detail hebben. Wij hebben die, maar ik heb gekeken of we die u vandaag of morgen kunnen geven. Misschien niet, maar we hebben die wel. We zullen u die geven zodra we die hebben. Dit debat is zeker niet afgerond. We hebben het hier nu naar aanleiding van Watou en we vermengen het een stuk met de globale overdracht, maar we beschikken dus wel degelijk over die cijfers. De afweging van wat we vandaag hebben ten aanzien van het verleden, doen we wel degelijk.

En dan is er de andere vraag: waarom gaat het niet sneller? Iedereen is het erover eens dat we in 2018 een warme overdracht en een zachte landing moeten kunnen realiseren. We gaan dat ook doen, in de omstandigheden zoals ik u net geschetst heb. En dan is de vraag: wat met 2019?

Als je de evolutie van het cultuurbeleid en zijn impact op micro- of mesoschaal bekijkt, dan werkt cultuurbeleid niet in een schokgegeven van jaar op jaar. Ik kan hier nu heel ver teruggaan en beginnen over de bibliotheekplicht die door vorige, vorige, vorige regeringen is opgelegd vanaf 1987 en waar we het sluitstuk eigenlijk nu pas van bereikt hebben. Met andere woorden: cultuurbeleid is iets dat over verschillende jaren heen gaat, en niet met sprongen van jaar tot jaar.

Ik kan u een voorbeeld geven dat u zeer goed kent, mijnheer Caron, van hoelang erover gedaan is om met het lokale cultuurbeleid de driehoek tussen de gemeentelijke cultuurdienst, het cultuurcentrum en de bibliotheek tot stand te brengen. Dat is ook niet op een of twee jaar gegaan. Daar is in vele gevallen tien tot vijftien jaar overheen gegaan. En dat is ook niet abnormaal, omdat een aantal ontwikkelingen die dergelijk tempo hebben, ook aangeven dat de verankering zeer diep en het draagvlak zeer groot is. Met andere woorden: op dat ene jaar in 2019, om nieuw beleid te voeren of een stuk continuering van beleid vanuit de provincies, zoals we die nu hebben, daar komt het voor mij ook niet op aan. Ik denk dat als ik vandaag aan de duizenden organisaties die vandaag door de provincie gesubsidieerd worden, vraag wat ze willen, een stuk continuering in

2018 en nieuw beleid in 2019 of een continuering in 2018 en 2019 en nieuw beleid in 2020, ze allemaal voor het laatste zullen gaan.

Ik denk dat ik dan ook de juiste keuze neem, want dat is een eerlijke deal, dat is een eerlijke communicatie. Dat is een duidelijke communicatie, die ik hier vandaag inderdaad ook voor de eerste keer politiek, naar aanleiding van deze vraag, wil doen en waarvan ik hoop dat ze straks kan worden verdergezet in de bespreking van het minidecreet. Dat is duidelijkheid, en duidelijkheid is ook een element van goed bestuur. Wij gaan wel degelijk oordeelkundig om met het provinciale kostbare weefsel – en dan bedoel ik de initiatieven op het terrein – door 2014 als beter financieringsjaar te nemen dan 2017.

Wij gaan in een zo goed mogelijke overdracht die sprong van 2017 naar 2018 doen. Wij bieden een stuk zekerheid voor het terrein. En tegelijkertijd werken wij inderdaad aan dat Regiodecreet, dat voor mij geen nooddecreet of noodoplossing is, maar dat een nieuwe invulling zal geven aan het regionale cultuurbeleid in Vlaanderen. Ik heb u dat altijd gezegd. Ja, dat is een beetje 'shit' om die overdracht te moeten doen als minister, maar het toeval wil dat ik daar wel van houd. Ik ben er zeker van dat als wij iets meer tijd nemen voor dat Regiodecreet – en we zijn daaraan bezig – de impact daarvan niet meteen op een overgangsjaar van 2018 naar 2019 of 2019 naar 2020 voelbaar zal zijn, maar dat dat ook in een bepaalde geleidelijkheid zal gaan, die zich inderdaad vooral in de volgende legislatuur zal afspelen. Maar dat is niet verkeerd. Het is niet verkeerd voor een beleidsvoerder om een evenwicht te zoeken over de belangen van cultuur op het terrein en de belangen van een cultuurbeleid dat dan meer top-down gebeurt. Dat noem ik wel goed bestuur, mijnheer Caron.

En u moet nu wel eens weten wat u wilt ten aanzien van Watou. Warm en koud blazen, dat kunnen we als politici natuurlijk allemaal zeer goed. Daar hoeft ik u geen lessen over te geven en u mij ook niet. Maar wat wilt u nu eigenlijk met Watou? Dat heb ik u nog niet horen zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Bedankt. Nog even algemeen: ik denk ook dat de afslanking van de provincies, wat cultuur betreft, echt niet de gemakkelijkste oefening is. Al die provincies hebben over de jaren heen hun eigen dynamiek ontwikkeld. Dit wordt nu vanuit Vlaanderen beheerd. We stellen vast hoe verschillend het overal is. Ik denk dat we daar een opportuniteit hebben om, als we die twee jaar nu overbruggen, goed te kijken waar de meerwaarde zit, wat we beter op elkaar kunnen afstemmen. Het Regiodecreet is in het vooruitzicht. Ik denk dat we daar duidelijk accenten moeten leggen van nieuw beleid, hoe we met die bovenlokale werking omgaan. En ik denk dat we dan inderdaad ook realistisch moeten zijn en kijken, met die tijdelijke warme overdracht, waarbij we een aantal zaken nu gewoon verder gaan beheren, om van die gelegenheid gebruik te maken om daar te kijken hoe dat juist werkt, wat de impact daarvan is en hoe we die 'good practices' kunnen overzetten in dat Regiodecreet.

Het heeft dus voor- en nadelen. Ik had natuurlijk ook liever gehad dat we sneller konden gaan, maar als we sneller gaan en fouten maken of eigenlijk geen nieuw beleid voeren, dan heeft het ook allemaal geen zin. Ik denk dus dat we de realiteit onder ogen moeten zien dat de oefening ook moeilijker is dan we hadden gedacht. De situatie is zoals ze is. We kunnen beter goed werk afleveren en het cultuurbeleid zal heus niet met dat ene jaar langer minder goed gaan, integendeel. Ik ben ervan overtuigd dat we die oefening goed kunnen maken en de accenten en lijnen in deze legislatuur kunnen uitzetten, in de hoop dat ze in de volgende legislatuur gecontinueerd kunnen worden. We moeten er nu met z'n allen werk van maken. Het is ook belangrijk dat we heel snel de expertise die in de provincies aanwezig is, kunnen overnemen op het Vlaamse niveau.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik treed uiteraard mijn collega bij. Het feit dat we met twee van dezelfde partij deze vraag stellen, duidt ook op het belang van de afslanking, de overheveling en de warme landing. Het zal wel karakterieel zijn, maar ik behoud altijd een gezond wantrouwen tegenover gezag en tegenover provincies.

We zullen die lijsten ontvangen, waarvoor dank. We zullen ze in ieder geval met argusogen onderzoeken.

Ik volg ook wat de collega zegt. Nogmaals, ik kan begrijpen dat u zegt dat u de tijd wilt nemen, iets langer dan gepland. Ik had het liever nu ook gehad, maar goed. Maar ik denk dat we deze legislatuur zeker met een goed onderbouwd decreet moeten komen. Deze commissie zal daarin zijn rol moeten spelen. We hebben een aantal ideeën die we te gepasten tijde naar voren zullen brengen. We moeten aandacht aan de provincies schenken, maar, zoals gezegd, met gezond wantrouwen.

Ik zou toch willen zeggen dat wat intussen wordt gecontinueerd, zakelijk goed in elkaar moet zitten en dat we daar de garanties voor hebben. De provincies beheeren hun budget maar wij zijn bezig met geld van de Vlaamse belastingbetaler – de provincies natuurlijk ook – waarvoor wij in dit parlement verantwoordelijk zijn en er moet nagegaan worden of het allemaal wel klopt. Daar moeten op zijn minst toch wel de nodige garanties voor worden gevraagd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Overgangsmatregelen zijn logisch en continuïteit in een cultuurbeleid is ook logisch, maar eigenlijk maakt dat deel uit van een decreet waar in het laatste hoofdstuk overgangsmatregelen staan om de landing voor te bereiden. En dat mis ik.

Ik ga zeggen wat me aan Watou bijzonder irriteert: de toonzetting van henzelf in de media. Die irriteert mij mateloos. Wij moeten daar ook lezen wat er blijkbaar in een decreet of in een regelfonds moet komen, uit de mond van een artistieke organisatie in West-Vlaanderen; 'ça me gêne.'

Ik wil dat Watou, artistiek en zakelijk, een topproject wordt dat op het kruispunt van literatuur, poëzie en beeldende kunst werkt. Als ik het voor het zeggen zou hebben, zou ik de opdrachtgevers aanspreken om te maken dat er artistiek en zakelijk garanties zijn dat het project van topniveau is. Ik denk dat u men goed begrijpt. Ben ik duidelijk? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het actieplan 'Traject voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid' – 1422 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Wilfried Vandaele

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het is de Week van de Vrijwilliger. Op 8 juli 2016 keurde de Vlaamse Regering het actieplan 'Traject voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid' goed. Het traject bevat tal van geplande acties om het vrijwilligerswerk te vergemakkelijken en het statuut van

de vrijwilligers te verbeteren. Er zijn drie grote groepen: wetgeving en statuut, informatie en ondersteuning en terugdringen van overregulering. Er werden acties opgesomd voor de korte, middellange en lange termijn.

– *Bart Caron treedt als voorzitter op.*

Zo stelt het actieplan onder actie 4 dat het provinciale systeem van de collectieve verzekering geëvalueerd en eventueel bijgestuurd zou worden.

De federale wet op het vrijwilligerswerk voorziet in de mogelijkheid voor andere overheden, met name de provinciale, om een collectieve verzekering aan te bieden. De collectieve polis, voorgesteld door de provincies en ondersteund door de Nationale Loterij, richt zich in eerste instantie tot de tijdelijke of occasionele activiteiten van de verenigingen. De organisaties die met vrijwilligers werken, kunnen zich registreren en per activiteit een officiële goedkeuring aanvragen bij hun provincie of gemeente.

Als antwoord op mijn actuele vraag van 5 december 2015 stelde u duidelijk dat het wel degelijk uw bedoeling was dat de zaken die heel nauw verbonden zijn met de persoonsgebonden bevoegdheden, overkomen naar Vlaanderen. Tevens kon ik opmaken uit uw antwoord op mijn parlementaire vraag van 20 oktober 2015 dat inzake de collectieve verzekering er toen ongeveer 1,5 miljoen euro reserves waren. Deze middelen blijven dus sterk onderbenut.

Begin november 2016 keurde het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies goed. In dat kader werd duidelijk vastgelegd dat deze provinciale taakstelling, met betrekking tot het aanbieden van de gratis vrijwilligersverzekering, met de nodige financiële middelen en personeelsleden overgeheveld zal worden naar de Vlaamse overheid. De Vlaamse Regering zou hiertoe het gesprek aangaan met de Nationale Loterij.

Minister, kunt u een stand van zaken geven van het actieplan 'Traject voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid'? Welke korte- en middellangetermijnacties zijn reeds gerealiseerd?

Wat de collectieve vrijwilligersverzekering betreft, hoever staat de Vlaamse Regering met de gesprekken met de Nationale Loterij? Hoe en door wie zullen de provinciale reserves voor het aanbieden van de collectieve vrijwilligersverzekering worden beheerd? Is het een piste om in het kader van de evaluatie van de provinciale collectieve vrijwilligersverzekering te onderzoeken of de verzekering kan worden uitgebreid met een verzekering lichamelijke ongevallen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, het actieplan werd definitief goedgekeurd op 18 november 2016. De daarin opgenomen acties lopen op dit moment, dus ik kan slechts een partiële update geven. Voor het zomerreces van 2017 volgt een nieuwe nota die ik samen met minister-president Bourgeois zal voorleggen aan de Vlaamse Regering met een meer uitgebreide stand van zaken.

Ik geef een korte stand van zaken bij de belangrijkste acties die momenteel al in uitrol zijn. Er is de knelpuntennota. Een van de acties betreft het opstellen van een knelpuntennota waarmee de Vlaamse overheid het gesprek wil aangaan met de federale overheid met het oog op een beter statuut en verbeterde wetgeving voor vrijwilligers en de aanpak van een aantal administratieve lasten op federaal niveau. Deze knelpuntennota werd door het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) voorbereid, en we gaan nu na op welke manier het interbestuurlijk overleg met de federale overheid kan worden opgestart. Ik moet u zeggen dat

deze nota zeer gedetailleerd is. We spreken over nota's, trajecten, gecoördineerde aanpak en op de duur wordt het een beetje vermoeiend om de uitgangspunten en principes te zien. Deze nota is zeer gedetailleerd en de kabinetten gaan nu na hoe men de gesprekken met het federale niveau kan aangaan. Zodra ze concreter wordt, wil ik ze zeker delen met de commissie.

De aanpak van regulitis is een ander actiepunt. De Verenigde Verenigingen kreeg een projectsubsidie toegewezen door minister-president Bourgeois met het oog op een plan van aanpak van regulitis op Vlaams en federaal niveau. Mogelijks zit hier ook een samenwerking in met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) om ook op lokaal niveau te sensibiliseren en een verenigings- en vrijwilligersvriendelijke, transparante en eenvoudige subsidie- en verantwoordingsreglementering op te stellen.

Daarnaast is er de verzekering en bescherming van vrijwilligers. Op dit vlak is er overleg opgestart met de Nationale Loterij, waarover ik zo meteen meer vertel. Het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid nodigde een aantal verzekerings-technische en juridische experts uit op zijn overleg van januari jongstleden met het oog op een advies voor de Vlaamse Regering met betrekking tot dit thema.

Als vierde element naast de knelpuntennota over het statuut, de aanpak van regulitis samen met de Verenigde Verenigingen en de link met de VVSG en dan de collectieve vrijwilligers, is er de visieontwikkeling. In de schoot van het Horizontaal Overleg Vrijwilligerswerk wordt werk gemaakt van een visie voor de Vlaamse overheid met betrekking tot haar vrijwilligersbeleid.

Na taaie en volgehouden inspanningen om de hele machine over het gecoördineerd vrijwilligerswerk op gang te brengen en te houden, lukt het nu goed. Wij komen nu op de concrete elementen die de vrijwilligers stilaan zullen beginnen te voelen. Dat debat wil ik zeker met u in de komende weken en maanden verderzetten.

Wat de collectieve vrijwilligersverzekering betreft: op 22 februari was een eerste overleg met de Nationale Loterij en de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP). Daar is nagegaan hoe de overdracht kan worden geregeld. Eerst dient onderzocht te worden of en hoe de reserves die werden opgebouwd door de VVP kunnen worden teruggestort. De Nationale Loterij dient eerst intern te onderzoeken of die reserves kunnen worden overgeheveld en de VVP zal inzage geven in de cijfers eens de afrekeningen van 2016 rond zijn. Wij wachten dus op een antwoord van de Nationale Loterij.

Tot eind 2017 wordt in elk geval de verzekering aangeboden door de provinciebesturen. Als Vlaanderen het aanbieden van een collectieve polis zal overnemen, is nog niet uitgemaakt of de overheid dit zelf moet organiseren, dan wel of dit uitbesteed wordt. Dat het zal gebeuren, daarover wil ik geen enkele onzekerheid laten bestaan. Het is evenwel duidelijk dat het succes van de polis afhangt van de inzet van lokale besturen op de bekendmaking en de promotie ervan. Samenwerking met het lokale niveau is dus noodzakelijk.

De huidige polis omvat burgerrechtelijke aansprakelijkheid, rechtsbijstand en ook lichamelijke ongevallen. Die laatste zorgt voor het grootst aantal schadeclaims en lijkt dus relevant om te behouden.

Zoals gesteld, blijkt dat het succes van de polis in grote mate afhankelijk is van de promotie en bekendmaking ervan op lokaal niveau. Het lijkt me bijgevolg belangrijk dit niveau mee te nemen. In het actieplan van het traject naar een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid komt ook het lokale niveau uitgebreid aan bod; ook voor de verzekeringskwestie is het belangrijk de banden met de steden en gemeenten aan te houden.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik heb eergisteren op de studiedag van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk gezegd dat het de eerste keer is dat er een actieplan komt van twee ministers van de Vlaamse Regering. Het duidt toch aan dat deze regering heel veel aandacht heeft voor vrijwilligers.

De verwachting is natuurlijk ook wel vrij hoog. We krijgen de vraag wanneer het komt en wanneer het in werking treedt. U zult de komende tijd van mij dan ook geregeld de vraag naar de vooruitgang krijgen. Ik wil u danken voor uw uitleg over de stand van zaken. Ik hoop echt dat we met de federale overheid vooruitgang kunnen maken. Het zou natuurlijk fijn zijn mochten we alles hier kunnen regelen, in Vlaamse handen, maar daar is iedereen in dit plenum nog niet van overtuigd, maar misschien komt dat wel.

Ik denk dat wordt uitgekeken naar de verzekering van de vrijwilligers. Ik denk wel dat we zullen landen. Ik heb er goede hoop op. Maar zoals gezegd, de samenwerking met de lokale overheden en vooral de promotie errond – het is nog altijd onvoldoende gekend –, is heel belangrijk. We zullen lokale overheden erop attent moeten maken dat ze die promotie moeten voeren voor de desbetreffende verenigingen. We zijn in hoopvolle en blijde verwachting op de komst van dit traject en de actieplannen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Collega Meremans, ik dank u voor de vraag. Het is inderdaad een goed idee om de verzekering die nu wordt aangeboden door de provincies, te laten organiseren vanuit het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk. Ik denk dat het perfect past bij hun takenpakket en de missie die ze hebben. Op die manier kan er, zoals de heer Meremans ook al zei, een link worden gelegd met de lokale besturen en kan er op zeer laagdrempelig niveau promotie worden gevoerd rond deze verzekering.

Bart Caron (Groen): Minister, ik sluit me graag aan namens mijn eigen fractie. Ik deel de bekommernissen en ik steun uw actieplan. Ik nam gisteren deel aan een debat van de Verenigde Verenigingen over dezelfde thematiek, en het bleek dat er op het federale vlak een wat merkwaardige administratieve logica gehanteerd blijft worden.

Het beste voorbeeld is de meldingsplicht of de aangifteplicht waarvan wij in dit forum meteen zouden zeggen dat het nutteloos is. Er is de cel Inspectie om misbruiken te bestrijden.

Dat zijn voorbeelden, minister, waarvan ik vraag die ook op het federale niveau aan te kaarten. Zelfs de mensen van uw partij op federaal vlak blijven in een soort van RSZ-logica of fiscale logica denken wanneer ze het over vrijwilligers hebben. Dit huis denkt vanuit de vloer, vanuit jeugdwerk, sport, cultuur, vanuit de welzijnssector. Wij hanteren hier een heel andere logica. De bezorgdheid wil ik hier toch uiten.

Ik wil ook een ondersteunend woordje doen voor de problematiek van de semiagorale arbeid. Minister Muyters en de Vlaamse Regering hebben een voorstel geformuleerd – het gaat natuurlijk over een federale materie – die heel veel problemen kan oplossen. Uw actieplan, maar dan omkaderd met zeker op die vlakken een duw vooruit, zou zeer goed zijn voor het vrijwilligerswerk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van Bel'J – 1380 (2016-2017)**Voorzitter: de heer Bart Caron****De voorzitter:** Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.**Miranda Van Eetvelde (N-VA):** Bel'J is een programma dat in 2009 werd opgericht voor jongeren tussen 12 en 30 jaar en organiseert ontmoetingen met jongeren uit de andere gemeenschappen. Dit gezamenlijk programma stelt twee mogelijkheden voor activiteiten in de vrije tijd beschikbaar.

Ten eerste kunnen jongeren alleen of maximum met drie gedurende twee weken tot drie maanden als vrijwilliger in een organisatie uit de andere gemeenschap zich engageren. Op die manier kunnen ze de werking van de organisatie leren kennen of er een creatief project lanceren. Een tweede mogelijkheid is er voor groepen van acht tot zestig jongeren uit de drie gemeenschappen om gedurende vijf tot vijftien dagen samen te leven en dingen te ondernemen.

Via beide mogelijkheden maken de jongeren kennis met elkaars dagelijkse leven en elkaars cultuur. Zo kunnen er op termijn misschien duurzame banden worden aangeknoopt met de andere gemeenschappen. Er wordt een financiële tegemoetkoming toegekend aan de vrijwilligers na goedkeuring van hun aanvraag en volgens vooraf bepaalde voorwaarden. Ook groepsuitwisselingen kunnen na goedkeuring een financiële bijdrage krijgen.

Voor de uitvoering van het Bel'J-programma heeft elke gemeenschap een agentschap aangesteld. Het is hun taak om informatie over het programma te verspreiden, het contact met de betrokken organisaties te onderhouden, de jongeren te ondersteunen en de administratieve en financiële formaliteiten af te handelen. Voor de Vlaamse Gemeenschap is JINT vzw belast met de uitvoering van het Bel'J-programma.

Minister, in de beleidsnota Jeugd 2014-2019 geeft u aan dat het programma zal worden geëvalueerd. U zegt daarin letterlijk: "Ik evalueer het Bel'J-programma dat de bedoeling heeft om jongeren via projecten kansen te geven de andere gemeenschappen te ontdekken."

Ik stelde u daar recent een schriftelijke vraag over. In het antwoord stond te lezen dat het de bedoeling was om op het intra-Belgisch overleg van 14 februari 2017 de evaluatie te finaliseren. Wat zijn de voornaamste resultaten die in deze evaluatie naar boven komen?

Bent u van mening dat er op basis van de evaluatie bijstellingen nodig zijn aan het Bel'J-programma? Op welke punten wilt u in de toekomst verbetering zien?

Wat zijn de toekomstige stappen om de bijstellingen verder te bekijken en te implementeren? Hoe wordt dit georganiseerd met uw collega-ministers van de andere gemeenschappen? Welke planning wordt hierbij gehanteerd? Hoe wordt JINT vzw hierbij betrokken?

In welke mate bent u ervan overtuigd dat het programma voldoende bekend is? Bent u tevreden over het deelnemersaantal van de afgelopen vijf jaren? Hoe evalueert u dit?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.**Minister Sven Gatz:** In de periode 2009-2015 namen voor de drie gemeenschappen in totaal 433 jongeren via 100 projecten deel aan het Bel'J-programma.

De flexibiliteit van het programma laat voldoende ruimte voor elke gemeenschap om haar accenten te leggen. Zo heeft JINT altijd geïnvesteerd in de groepsuitwisselingen. JINT ondersteunde in deze periode, naast het pilootproject uit 2009, 31 projecten voor 303 jongeren. Het gaat om 20 vrijwilligersprojecten en 11 groepsuitwisselingen. Er werden ook 49 vrijwilligers uit de Franse en Duitstalige Gemeenschap ontvangen voor een periode vrijwilligerswerk in een organisatie in Vlaanderen.

In totaal zijn 37 organisaties geaccrediteerd om Bel'J-vrijwilligers te ontvangen. Het merendeel van de jongeren was jonger dan 20 jaar. We krijgen de jongeren dus al vrij vroeg mee in het interculturele verhaal, vroeger dan bijvoorbeeld in het Europese programma.

De impact van het vrijwilligerswerk is heel breed en divers. De vrijwilligers gingen aan de slag in de jeugdsector maar ook in heel wat andere organisaties uit de socio-culturele en welzijnssector. Alle jongeren die aan de bevraging hebben meegedaan, zouden het anderen aanbevelen om ook als vrijwilliger aan de slag te gaan.

De groepsuitwisselingen worden in hoge mate gerealiseerd door organisaties die met bijzondere doelgroepen werken: van de elf projecten ingediend bij JINT, werden er acht gerealiseerd door dergelijke organisaties.

Uit de bevragingen blijkt dat het programma een positieve invloed heeft op competenties zoals talenkennis, interculturele kennis of culturele kennis en interesse, en op waarden en normen van de deelnemers en hun respect voor anderen. Daarmee realiseert het programma de vooropgestelde doelstellingen.

Er werden al een aantal wijzigingen doorgevoerd. De nieuwe actie rond de uitwisseling van jeugdwerkers werd pas in 2016 voor het eerst opgestart, met een drietal goedgekeurde projecten als resultaat. We bekijken hoe dit verder evolueert. De cijfers voor 2016 zijn ondertussen ook ter beschikking. Het is tot nu toe het jaar met de meeste projecten in Bel'J. Er werden 28 projecten goedgekeurd waarvan 13 door JINT. Ook in 2017 staan er voor Vlaanderen al verschillende projecten op til.

Ik wil voor de toekomst bekijken hoe we het geormerkte budget nog beter kunnen inzetten. Het budget wordt goed benut, maar is niet alle jaren volledig opgebruikt. Er zijn voorbeelden van projecten die op het laatste moment toch niet kunnen doorgaan en waarbij het niet meer mogelijk is om het vrijgekomen budget aan een ander project toe te kennen. Wellicht zou het handig zijn om niet-opgemaakte middelen naar een volgend jaar te kunnen doorschuiven, wat nu niet mogelijk is.

Ik wil graag met de collega-ministers verder bekijken hoe we de toekomst van Bel'J kunnen versterken en verzekeren. Naar aanleiding van deze evaluatie bekijken we nog hoe we dit kunnen organiseren. We bereiden een gemeenschappelijke persconferentie voor zodra de vertaling van de evaluatie in de drie landstalen is gebeurd. Dit zou ook een goed moment zijn om eens enkele deelnemers van het programma te ontmoeten en hun ervaringen uit eerste hand te horen. De stuurgroep bereidt dit momenteel verder voor. Daarin is ook JINT vzw vertegenwoordigd.

Wat de effectiviteit en de efficiëntie van het Bel'J-programma betreft, is het leerrijk om de bereikte resultaten te toetsen aan die van het Europese 'Erasmus+: Youth in Action'-programma. De schaalgrootte van beide programma's is natuurlijk zeer verschillend waardoor een exacte vergelijking moeilijk is, maar de gehanteerde formats zijn nagenoeg identiek en dus ook vergelijkbaar.

Uit een vergelijking van de Bel'J-cijfers met die van 'Erasmus+: Youth in Action' blijkt dat Bel'J in verhouding twee keer zoveel deelnemers financiert. Het jaarlijks gemiddeld Bel'J-budget komt overeen met 1,2 procent van het 'Erasmus+: Youth in Action'-budget en het jaarlijks gemiddeld aantal Bel'J-deelnemers bedraagt 2,4 procent van het aantal 'Youth in Action'-deelnemers. Deze cijfers illustreren toch dat

qua effectiviteit en efficiëntie Bel'J de vergelijking met zijn veel grotere broer kan doorstaan.

Het belang van Bel'J kan niet enkel geëvalueerd worden op basis van de deelnemersaantallen. Bel'J vormt ook een van de weinige financieringsmogelijkheden die de samenwerking tussen jongeren en jeugdorganisaties uit de drie gemeenschappen in België ondersteunt. Dat is een mogelijkheid die bijvoorbeeld door de Europese subsidiëringsregels niet kan worden gerealiseerd.

Bovendien blijkt ook duidelijk dat Bel'J kansen biedt aan jongeren en organisaties die een Europees project misschien te hoog gegrepen vinden. Organisaties die met bijzondere doelgroepen werken, vinden in Bel'J ook een meer laagdrempelige opstap naar interculturele samenwerking.

De Bel'J-agentschappen investeren in de bekendmaking van het programma door het gezamenlijk beheren van een eigen website en het verspreiden van flyers onder jongeren en organisaties. Sinds 2015 loopt de promotie van het Bel'J-programma in Vlaanderen vrijwel samen met die voor het 'Erasmus+: Youth in Action'-programma. De plannen voor 2017 staan in de steigers: er worden nieuwe flyers aangemaakt, er zal opnieuw een specifieke promocampagne worden gevoerd naar jeugdorganisaties en via secundaire scholen, en op de achtste 'Go Strange'-infobeurs waar ik vorig jaar aanwezig was en die in oktober in Gent zal worden georganiseerd, zal Bel'J ook de nodige aandacht krijgen.

Ik denk zeker een gematigde tot positieve evaluatie te kunnen maken van waar we nu staan, ook in vergelijking met andere programma's. We zullen zeker verder investeren in de verdere bekendmaking ervan.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Laat me beginnen met te zeggen dat ik heel blij ben dat de evaluatie van Bel'J eindelijk achter de rug is want het heeft toch wel wat moeite gekost. Het is een heel goede zaak dat we eindelijk op een objectieve manier over het programma kunnen oordelen.

Ik zie dat de cijfers nog nooit zo hoog waren als in 2016. Ik denk dat we dan op de ingeslagen weg moeten verdergaan. Ik denk ook wel dat het aantal nog kan worden opgekrikt, mits een goede aanpak. Ik denk bijvoorbeeld aan een goede communicatie en een bredere bekendmaking. Dat kan eventueel de aantallen doen stijgen. Op zich is de uitwisseling met de andere gemeenschappen heel positief. Jongeren kunnen daar een zeer rijke ervaring opdoen. Ze krijgen die kennisverruiming, ze leren elkaars cultuur kennen. Dat is zeer lovenswaardig, maar er is toch nog wat werk aan de winkel om het programma nog meer tot een succesverhaal te maken.

In 2016 zijn er al wat wijzigingen toegepast. We gaan zeer goed in het oog moeten houden of die werken en dat evalueren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vrijwillige burgerdienst voor jongeren – 1421 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): We hebben in deze commissie bij herhaling gedebatteerd over de 'samenlevingsdienst' en 'vrijwillige burgerdienst', het meest recent nog naar aanleiding van een vraag van collega Van Rompuy op 13 oktober 2016.

Minister, u gaf toen zeer uitdrukkelijk aan dat het voor u moest gaan over een vrijwillig systeem, ten eerste omdat het verplichtend stellen ervan mogelijk een omgekeerd effect zou kunnen hebben, en ten tweede omwille van de financiële beheersbaarheid van een en ander.

Verder gaf u aan dat het zeer belangrijk was om goed af te bakenen in welke beleidsdomeinen die burgerschapsdienst zou kunnen worden vervuld. Dit omdat het ook geen concurrentie mag vormen voor bestaande werkplaatsen. Bovendien zou er dan ook een soort speciaal statuut moeten worden uitgewerkt, waarbij er geen onderwerping is aan sociale zekerheid, omdat er ook geen arbeidsovereenkomst is.

U verklaarde toen dat u een aantal pistes wilde onderzoeken en uitklaren, en vervolgens wou bekijken welke middelen daaraan gekoppeld moeten en kunnen worden.

Nu vernamen we onlangs via De Tijd dat u reeds enkele stappen ondernomen hebt. U drukte tevens de hoop uit dat u dit jaar nog een aantal pilootprojecten zou kunnen lanceren. Aan het verdere verloop koppelde u twee voorwaarden. Enerzijds is dat de financiering, want een vrijwillige burgerdienst organiseren voor een klein aantal jongeren kost al snel enkele miljoenen euro. Anderzijds moet het vrijwilligerssluik op federaal niveau aangepast worden.

Kunt u toelichten wat u zelf concreet voor ogen hebt met uw invulling van een nieuwe vrijwillige burgerdienst? U kondigde aan dat u hoopte om nog dit jaar een aantal proefprojecten te lanceren. Kunt u hierbij reeds meer duiding geven? In welke middelen hebt u daarvoor voorzien? Welke actoren worden hierbij betrokken? Vreest u niet dat hierdoor enerzijds het vrijwilligerswerk uitgehold wordt en anderzijds concurrentie ontstaat met reguliere arbeid? U verklaarde in het verleden dat u een aantal pistes wilde onderzoeken en uitklaren. In hoeverre hebt u al laten onderzoeken wat een mogelijk toepassingsgebied zou kunnen zijn, welke organisaties en/of beleidsdomeinen in aanmerking zouden kunnen komen en dergelijke meer? Zo ja, graag enige toelichting hierbij. Zo nee, wordt een dergelijk onderzoek of analyse nog gepland?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: U verwijst naar het artikel in De Tijd van 1 maart laatstleden, waarin ik inderdaad een aantal mogelijke voorwaarden aanhaal voor de verdere uitrol van de idee van een nieuwe vrijwillige burgerdienst/samenlevingsdienst. De naam ervan is verder te bekijken en te bespreken. Het gaat in detail meer over de financiering en het statuut.

Ik stelde in het artikel ook uitdrukkelijk dat ik het parlementair initiatief van Peter Van Rompuy en andere CD&V-fractieleden waardevol vindt. In eerste instantie vind ik dat het concept uitdrukkelijk in het parlement moet worden besproken. Ik zal

antwoorden op de vragen die mij als beleidsvoerder aangaan, maar ik denk dat een bredere discussie in het parlement, volgens de methodiek die het parlement zelf moet bekijken, hier aangewezen is. Ik kom daar straks nog even op terug.

We moeten hierover inderdaad het politieke debat aangaan. Anderzijds wil ik al meegeven dat ik de accenten die ik in het voorstel van CD&V heb teruggevonden, in grote lijnen kan volgen. Zoals ik eerder stelde, ben ik op dit ogenblik tegen een verplichte burgerdienst. Ik wil dat straks toelichten. Ik denk dat het goed is dat in eerste instantie jongeren hier vrij in zijn. Maar, zodra het engagement wordt aangegaan, lijkt het me wel wenselijk dat er een overeenkomst wordt afgesloten die in principe volledig wordt uitgedaan. De duur zou kunnen gaan – maar dat is allemaal te bekijken en te bespreken – van minimaal twee maanden – men kan ook over drie of zes maanden spreken – tot maximaal een jaar. Maar ook die termijnen zijn nog bespreekbaar. Anderzijds wil ik er een volwassen samenlevings-engagement van maken, geen goedkope werkkrachten of surrogaat voor de inschakelingstijd. Er kan, net als vroeger bij de burgerdienst, wel in een kleine onkostenvergoeding worden voorzien. Het wordt wel de uitdaging ervoor te zorgen dat alle jongeren bereikt worden en kunnen instappen in zo'n samenlevingsdienst. Dat is niet evident. We moeten dan ook bekijken vanaf wanneer jongeren ermee kunnen starten. Burgerschap zit al in de eindtermen van het secundair onderwijs. Ik denk dat het goed is dat we onderzoeken welke aanknopingspunten we hiermee kunnen zoeken.

Ik wil zeker ook het toepassingsgebied van deze samenlevingsdienst correct afbakenen. Ik heb de ruime non-profit en de overheid voor ogen, maar wil minstens eerst het middenveld hierover bevragen, te beginnen bij de Hoge Raad voor Vrijwilligers.

Ik kom tot uw vraag in verband met de proefprojecten. Als we stappen in de goede richting zetten, is het goed om het systeem gradueel op te bouwen. Zoals ik eerder al stelde in antwoord op een vraag hierover, wil ik de opportuniteit van het Europees Solidariteitskorps aangrijpen om een en ander uit te proberen. Ik had hierover een contact met commissaris Navracsics gepland, maar dat is op zijn initiatief even uitgesteld. Ook het Europees Solidariteitskorps is volop tot stand aan het komen. Ik wil met hem een aantal aanknopingspunten daarmee bespreken of een aantal lessen trekken uit wat vanuit Europa naar voren komt.

We weten dat in elk geval vandaag om en bij de 950 Belgische jongeren zich hebben aangemeld. Het Europees Solidariteitskorps houdt, zoals u weet, ook de mogelijkheid in om zich in het binnenland in te zetten. Ik wil bekijken welke synergiën mogelijk zijn met onze eigen plannen. Hiervoor zou bijvoorbeeld – ik zeg dat voorzichtig – ook het schema van de vrijwilliger in de BEL'J-programma's kunnen worden gebruikt.

Specifiek voor de vrijwillige samenlevingsdienst heb ik nog geen middelen vastgelegd in de begroting 2017. Ik herhaal dat ik eerst hierover het debat wil voeren met onder andere het parlement, vertegenwoordigers van de jeugdsector en de federale overheid en dan stap voor stap bekijken wat mogelijk is.

Binnen de jeugdsector is het 'Platform Jongeren voor de Samenleving' actief rond de samenlevingsdienst. Ze hebben al projecten lopen in Wallonië. Ik ben over de mogelijke uitbouw in Vlaanderen en Brussel ook in overleg met hen. Er zijn ook subsidielijnen beschikbaar, zoals experimenteel jeugdwerk en projecten Participatiedecreet, waarop een eerste aantal proefprojecten zou kunnen draaien. Zoals u weet, zijn zij vooral actief in het creëren van het voortraject en iets minder in het traject van de burger- of samenlevingsdienst zelf. Daar zijn nog een aantal dingen die ik eerst met hen wil uitklaren.

Dan was er de vraag met betrekking tot de relatie van deze mogelijke samenlevingsdienst ten aanzien van het vrijwilligerswerk en de reguliere arbeid. Ik hoor

dat een aantal collega's bezorgd zouden zijn over de uitholling van het vrijwilligerswerk en dat we er veeleer op zouden moeten toezien om het vrijwilligerswerk zo toegankelijk mogelijk te maken, in plaats van deze samenlevingsdienst uit te bouwen. Ik denk dat beide sporen tegelijk bewandeld kunnen worden. Zoals u weet, heb ik samen met de minister-president een actieplan uitgerold voor een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. Daarmee is het zonneklaar dat we ook zo veel mogelijk mensen – dus ook jongeren – de stap laten zetten naar vrijwilligerswerk.

Ik las trouwens net nog online dat een onderzoek van de Universiteit Gent uitwijst dat mensen die vrijwilligerswerk doen, gezonder zijn. Laten we daar dan ook maar meteen een bijkomend argument van maken. Die mensen hebben in elk geval ook een groter welbevinden. Dat is door u verder te consulteren op de pagina's van een kwaliteitskrant.

De vrijwillige samenlevingsdienst heeft eigenlijk nog een stevigere betrokkenheid, minstens tijdelijk, dan het vrijwillige engagement dat veel mensen vandaag al hebben. Wat bedoel ik daarmee? De jongeren zouden in zo'n statuut verschillende maanden dagelijks actief zijn bij een concreet maatschappelijk project. De betrokkenheid daarbij is nog een stuk intenser dan bij het vrijwilligerswerk, dat, afhankelijk van het vrijwilligerswerk waar men actief is, veeleer gestaag en met pieken en dalen gaat. Ik denk dat dit maatschappelijk gezien dus ook waardevol kan zijn.

We moeten er inderdaad uitdrukkelijk over waken dat enerzijds het statuut van de vrijwilliger niet uitgehold wordt, en dat anderzijds de jongeren in zo een vrijwillige samenlevingsdienst geen jobs van laaggeschoolden gaan inpikken. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Ik ben daarover in overleg met collega De Block. Zo moeten we de opbouw van de sociale rechten nog verder bekijken, onder andere betreffende de verzekering bij arbeidsongevallen, pensioenen, ziekteverzekering. Momenteel wordt eraan gedacht om dit nieuwe statuut mee in te schuiven in het nieuw te creëren statuut van de semi-agorale tewerkstelling, het semi-agorale statuut.

Ik heb een eerste overleg gehad met het Platform Jongeren voor de Samenleving, die er binnen hun Europese netwerk zicht op hebben binnen welke sectoren de samenlevingsdienst in andere Europese landen draait. Want dat bestaat wel degelijk in onze buurlanden. Een overzicht wordt me de komende weken bezorgd.

Ik ga me vandaag niet echt dieper positioneren, omdat ik denk dat het goed is als er een draagvlak kan worden gevonden – misschien is dat niet het geval, dan is dat ook zo –, dat parlementair zo breed mogelijk gevonden wordt over een aantal vraagstukken. Welke meerwaarde biedt dit? Moet dit vrijwillig zijn of verplicht? Wat met het statuut? Wat met financiële ondersteuning? Wat met de duur ervan? Wat met de juiste doelstelling van zo'n dienst? En een heel moeilijke vraag: gaat het alle jongeren kunnen bereiken? Hoe gaan we jongeren die al minder geneigd zijn om het reguliere vrijwilligerswerk te ondersteunen, hier ook kunnen aanspreken?

Het heeft dus heel wat voeten in de aarde. Ik denk dat het goed is, zoals door vorige sprekers gesuggereerd, om een aantal instellingen hier in het parlement te horen. Uiteraard de Vlaamse Jeugdraad, die, als ik goed ingelicht ben, in eerste instantie wel een aantal vraagtekens zou hebben bij deze dienst. Ik verwijs ook graag naar de Generation What?-bevraging die de VRT samen met andere Europese omroepen gedaan heeft en waaruit blijkt dat er toch een vrij groot draagvlak is bij de jongeren.

Maar nogmaals: ik wil nu niet polemiseren, laat staan polariseren. Ik denk dat er een voorgeborchte van mogelijke piste voorligt, maar dat er nog veel vragen

bekeken moeten worden, dat mogelijk enkele pilootprojecten ons hier weer wat wijzer kunnen maken. Maar laten we elkaar geen Liezebet noemen. Eer dit er zou kunnen komen, zullen we wellicht al wel enige tijd verder zijn, omdat, wanneer dit op grotere schaal mogelijk zou worden gemaakt of worden uitgerold, dit financieel zeker geen eenvoudige klus om te klaren is, zoals mevrouw Van Eetvelde terecht gezegd heeft. Maar in die zin is het goed om eerst het parlementaire debat daarover wat af te wachten en uit te benen en te zien wat eruit komt.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Bedankt, minister, voor de antwoorden. Ik hoor toch dat u zelf ook nog wel wat vragen hebt.

Ik wil toch nog enkele belangrijke aandachtspunten meegeven, waarmee zeker en vast rekening zou moeten worden gehouden voordat we het volledige debat aangaan. Het vrijwillige karakter van die burgerdienst is echt essentieel. We kunnen daar zeker niet over een verplichting gaan spreken. Dan gaan we terug naar een aantal decennia geleden.

Ik wilde ook nog iets zeggen over de begeleidingstrajecten voor jonge werkzoekenden. Die zitten dan vooral in werk en economie, de WIJ!-trajecten van minister Muyters. Een extra parallel circuit opzetten zorgt voor meer overhead, meer kosten en minder overzichtelijkheid. Ik weet ook niet hoe u dat dan samen zou stroomlijnen.

De spanning met vrijwilligerswerk mag toch ook niet vergeten worden. Er zijn vandaag duizenden vrijwilligers in de weer – we zijn nog in de Week van de Vrijwilliger – die zich inspannen om hun vrijetijdsbesteding te ondersteunen, dus een vorm van burgerdienst die hier concurrentie biedt, zou ik een zeer spijtige zaak vinden.

Daarnaast zijn er de praktische en de budgettaire vragen. Die zouden ook eerst allemaal eens goed in kaart moeten worden gebracht, vooraleer we hier snel werk van zouden maken. Er is de niet-beschikbaarheid van deze jongeren voor de arbeidsmarkt waar we zeker en vast rekening mee moeten houden. Er zijn dus echt nog heel wat vraagtekens.

We hebben hier in de commissie zo'n beetje de policy om voor dit onderwerp misschien het advies van de Jeugdraad eens te vragen, maar dat kunnen we straks misschien bespreken bij de regeling van de werkzaamheden. Verder vind ik het heel goed dat er contact is met Europa. Zo wordt overlap vermeden.

Verder krijg ik heel veel berichtjes, tweets, sms'jes en mails vanuit het veld van het vrijwilligerswerk, onder andere van de Verenigde Verenigingen, die zich toch vragen stellen of het nodig is dat we dit zouden creëren naast het reguliere vrijwilligerswerk. Ik denk dus dat er daar echt nog wel wat werk aan de winkel is, voordat we hiermee verder gaan.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Ik denk dat het op zich wel een idee is om over na te denken en om de discussie hier in de commissie aan te gaan. Maar de vraag is natuurlijk wat het verschil is met het huidige jeugdwerk, zoals vandaag. En er blijven natuurlijk ook een heel aantal vragen over. De collega heeft er al naar verwezen. Hoe houd je dit inderdaad puur vrijwillig? We komen misschien tot situaties zoals in een jeugdhuis, waar er vrijwilligers zijn, waar er betaalde krachten zijn, en waar er ook mensen via een soort samenlevingsdienst of samenlevingsproject aan het werk zijn. Op den duur wordt dat allemaal wat onoverzichtelijk.

Bij de vraag rond de pilootprojecten zei u dat er nog geen middelen zijn. Het zal natuurlijk van belang zijn waar dat geld voor die pilootprojecten vandaan zal komen. Als dat opnieuw vanuit het jeugdbeleid komt, als dat opnieuw vanuit het reguliere jeugdwerk komt, stel ik mij daar toch vragen bij.

Het blijft natuurlijk redelijk cynisch om te zien dat er bespaard wordt op Onderwijs en Jeugd, maar dat er dan wel verwacht wordt dat voor zoiets miljoenen zullen worden vrijgemaakt.

Het voorstel om hierover een advies van de Vlaamse Jeugdraad te vragen, wil ik vanuit mijn fractie zeker mee ondersteunen. Ik denk dat we dan misschien via hoorzittingen of zo het debat wat breder kunnen voeren.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): De reeks vraagtekens die collega Van Eetvelde geplaatst heeft in haar repliek, raken allemaal belangrijke deeldiscussies van het voorstel aan en geven ook aan waarom het bestek van een vraag om uitleg te beperkt is om de discussie ten gronde aan te gaan, maar ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn.

Ik wil voorstellen om hierover een ruim overleg te organiseren met hoorzittingen, met de stakeholders, en daar zeker ook het advies van de Jeugdraad aan te koppelen. Dan kunnen we hier ten gronde verder over dit voor onze fractie zeer belangrijke thema discussiëren. We hebben alvast een aanzet gegeven tot reflectie en tot voorstel met onze conceptnota, maar ik denk dat iedereen hier wel een al dan niet uitgesproken mening over zal hebben.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Eerst en vooral zou ik willen zeggen dat in de publieke opinie verwarring bestaat over de termen. Mensen kennen legerdienst; mensen kennen burgerdienst die ook verplicht was ter vervanging van legerdienst. Dat is allemaal verwarrend. Mensen slagen ook verplicht en vrijwillig door elkaar. Ik hoor ook het woord 'samenlevingsdienst'. Dat was ooit een idee van Pascal Smet, als ik me niet vergis, tijdens de vorige legislatuur. Die projectmatige subsidiëring is stopgezet, dacht ik, wegens te weinig interesse. Ze blijft wel enkel voortbestaan in Brussel, gefinancierd door de Brusselse overheid. Als ik niet goed ben ingelicht, moet u het zeggen, maar ik denk dat het nog altijd zo is. In Vlaanderen was er alleszins weinig animo voor.

Het idee dat ook ligt achter de voorstellen van de collega's van CD&V, is om meer jongeren aan het 'vrijwilligen' te krijgen. Dat is het basisidee. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn. Je weet dat nu ongeveer 15 procent van de jongeren 'vrijwilligt'. Een op de acht Vlamingen vrijwilligt. Het zal iets meer zijn omdat het een Belgische meting is, en in Vlaanderen ligt het een beetje hoger. Het kan interessant zijn, maar je moet nagaan wie je wilt bereiken. Ik denk net dat de aandacht vooral moet gaan naar jongeren die we minder bereiken, en die zo de vaardigheden die je later nodig hebt in een samenleving of in een arbeidssituatie, kunnen leren. Ik wil er gerust over nadenken.

Ik denk dat we van mening verschillen over de methode om meer jongeren aan het vrijwilligen te krijgen. De opmerking van collega Soens begrijp ik ook wel. Ik was de eerste om te zeggen dat er moet worden bespaard – en ik blijf er nog steeds achter staan – maar ik begrijp wel dat de sector zegt dat men langs de ene kant bespaart en langs de andere kant geld uitgeeft. Ik begrijp die reactie wel.

Ik denk dat we er rustig over moeten nadenken en moeten nagaan hoe we jongeren, en vooral jongeren die in kwetsbare posities zitten, meer aan het

vrijwilligen krijgen. Dat dat een piste is die we moeten onderzoeken, daar ben ik het volledig mee eens. De methode is een andere zaak.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Er moet inderdaad over gewaakt worden dat als we verdere stappen zetten, het vrijwilligerswerk – ik wil het nog eens herhalen – niet wordt uitgehold. Het is niet de bedoeling, en in ieder geval niet mijn bedoeling, om bijvoorbeeld bij een jeugdhuis of een jeugdvereniging plots een samenlevingsdienst mogelijk te maken omdat er dan een concurrentieel element zou kunnen zijn tussen gewone vrijwilligers en iemand die in een soort dienstverband zit. Zoals het vroeger was opgevat – zonder nostalgisch te doen maar enkel pragmatisch –, waren er wel zulke trajecten mogelijk bij de koepels. Dat is een eerste zaak waar goed op zal moeten worden gelet. We kunnen het vrijwilligerswerk ondersteunen op de manieren die ik daarnet in een aantal andere vragen heb aangegeven.

Ik zou met deze pistes van burgerdienst of samenlevingsdienst ver willen blijven van alles wat te maken heeft met werk of activering. De doelstelling van werk en activering is heel duidelijk: mensen zo snel mogelijk een goede job te geven. Hier ligt dat niet meteen in het verschiep, en het is ook niet het doel. Met andere woorden, het is ook goed dat er in het parlement wordt gedebatteerd over wat dan het doel is van zo'n dienst om meer burgerschap te kweken, om een bepaald engagement te verdiepen enzovoort. Dat zijn twee vrij grote valkuilen waar we ons voor moeten hoeden.

Wat practica en budget betreft, is het een dubbele discussie. Men kan – als ik me niet vergis – zoals in de conceptnota van Peter Van Rompuy al een bepaald onkostenbedrag vooropstellen. Men kan natuurlijk ook debatteren over welk soort vergoeding daar tegenover moet staan. Ik ga een vergelijking maken die eigenlijk en oneigenlijk is: in de aanpak van collega Muyters voor mensen die jeugdtrainer zijn in de sportsector, is er een bepaald bedrag genoemd dat, in een semiagoraal statuut en dus niet in een vrijwilligersstatuut of in een dienstverband, zou mogen worden vrijgemaakt per jeugdtrainer.

Dat is natuurlijk gebaseerd op feitelijke parameters, wat er nu al via oneigenlijke mechanismes aan zulke mensen wordt betaald. En wat is oorbaar? Tot waar willen we gaan? We moeten hier dezelfde discussie voeren. Ik kan niet zomaar zeggen: dit moet het nu zijn. Wat het zeker niet moet zijn, is een vergoeding die arbeidsinkomenvervangend is. Dat mag het niet zijn, want anders gaat er een verdringingseffect zijn.

Het is een beetje een kwestie van geven en nemen, ook voor de betrokkenen in zo'n traject. Men krijgt wel een bepaalde vergoeding, maar het is toch vooral geven en zelf uw engagement in de samenleving versterken. Het is dus allemaal te bediscussiëren. In die zin zal het globale budget ook afhangen van dergelijke opportuniteitsafwegingen die we vooraf politiek maken.

Ik dank u vooral voor de constructieve openingen. Het is niet abnormaal dat er nog een aantal vragen overblijven. Het zal zeker geen kwestie van weken maar veeleer van maanden zijn om na te gaan hoe we hier vooruitgang in kunnen boeken.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Het debat zal zeker en vast nog worden gevoerd.

Ik wil me nog even aansluiten bij collega Soens. Ze zegt dat we in de jeugdsector besparingen hebben moeten doen, wat klopt, maar als we dan de bedragen zien in het voorstel van collega Van Rompuy, dat stel ik me daar ook vragen bij.

Een belangrijke vraag is – wat collega Meremans ook al heeft gezegd – of we met dit systeem niet dezelfde groep jongeren gebruiken, de jongeren die al heel veel vrijwilligerswerk doen, daar waar we misschien meer kwetsbare jongeren zouden moeten kunnen bereiken. Er zijn dus nog zeer veel vragen en het debat zal zeker nog worden gevoerd. Het is een enorm interessant debat. We zullen zeker en vast ook nog overleg hebben met collega Van Rompuy.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.